

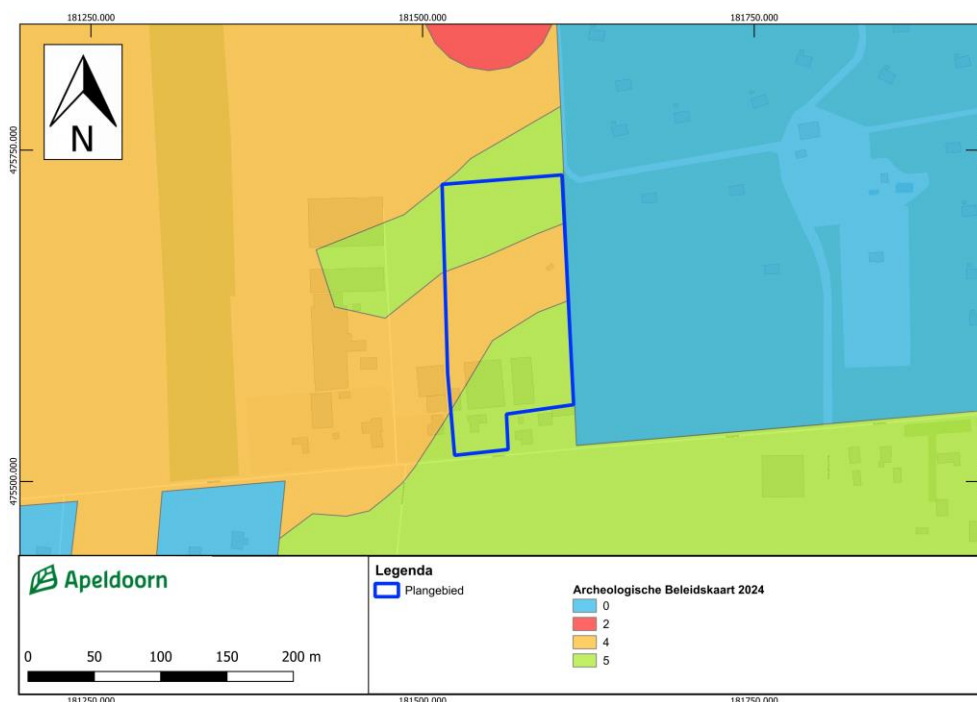
Selectiebesluit		Plangebied	Staverhul 22	
		Plaats	Uddel	
UDD		Type onderzoek	Bureau- en booronderzoek	
		Onderzoekskader	Omgevingsplanwijziging	
		Uitvoerder	Laagland Archeologie	

Rapport	A. Ponten, 2025: <i>Bureauonderzoek en Inventariserend veldonderzoek – verkennende fase. Staverhul 22 te Uddel, gemeente Apeldoorn (GD)</i> . Laagland Archeologie Rapport 1643, Almelo.		
	Archis zaakidentificatie: 5820930001		Versie: definitief
Aanleiding onderzoek	- Het onderzoek heeft plaatsgevonden in het kader van een omgevingsplanwijziging. Op het adres wordt een agrarisch bedrijf beëindigd en wordt de bedrijfswoning omgezet in een reguliere woning. Daarnaast maakt het wijzigen van het omgevingsplan hier de bouw van 5 nieuwbouwwoningen mogelijk. De woningen worden (hoogstwaarschijnlijk) ter hoogte van de bestaande stallen gerealiseerd, derhalve zullen ook de bestaande stallen waarschijnlijk gesloopt worden. Het totaaloppervlak van het te wijzigen (deel van het) omgevingsplan bedraagt ca. 1,7 ha (17350 m²). - De bodemingrepen die gepaard gaan met de ontwikkelingsplannen bestaan in eerste instantie uit graafwerkzaamheden bij sloop en nieuwbouw. De exacte aard en omvang hiervan is nog niet bekend. Daarnaast maakt het wijzigen van het omgevingsplan enkele nieuwe (vergunningsvrije) bodemingrepen mogelijk ter plaatse van zones die een woonbestemming krijgen. - Het archeologiebeleid is sinds het vaststellen van het bestemmingsplan 'Agrarische Enclave' (2014) meermaals geactualiseerd. Hierbij zijn de beleidsregels voor het plangebied versoepeld. Op de actuele archeologische beleidskaart (2024) kent het plangebied zones met 'categorie 4' en 'categorie 5'. In gebieden met 'categorie 4' is archeologisch onderzoek noodzakelijk bij bodemingrepen dieper dan 35 cm -mv., over een oppervlak groter dan 500 m². In de zones met de aanduiding 'categorie 5' is sprake van het regime 'vrijgeven onder voorwaarden'. Bij dit regime krijgt de initiatiefnemer de keuze om bij het overschrijden van de vrijstellingsgrenzen een regulier onderzoekstraject op te starten of een archeologische begeleiding in de uitvoeringsfase van de werkzaamheden uit te laten voeren. - Omdat de archeologische beleidskaart (2024) van recentere datum is én soepeler beleid kent, kan deze als uitgangspunt worden aangehouden. Cf. het archeologiebeleid geldt als uitgangspunt dat ingrepen in meerdere beleidscategorieën getoetst worden aan het strengste beleid, in dit geval 'categorie 4'. Bij het wijzigen van het omgevingsplan wordt het hele plangebied als uitgangspunt voor toetsing genomen (17350 m²). Dit betekent dat gezien de omvang van het wijzigen van het omgevingsplan archeologisch onderzoek nodig is.		

Selectiebesluit	Plangebied	Staverhul 22	
	Plaats	Uddel	
UDD	Type onderzoek	Bureau- en booronderzoek	
	Onderzoekskader	Omgevingsplanwijziging	
	Uitvoerder	Laagland Archeologie	



Figuur 1: Plangebied aan Uddelerveen 82.



Figuur 2: Plangebied op de archeologische beleidskaart (2024).

Resultaten en advies	- Op basis van het bureauonderzoek geldt een lage verwachting voor archeologische resten van jagers-verzamelaars uit de Steentijd, vanwege het ontbreken van (markante) kopjes/ruggen nabij open water. Het plangebied ligt grotendeels in een laagte, waarbij het centrale deel van het plangebied het laagste punt vormt. Wel wordt gesteld dat de (grote) rug ten noorden van het plangebied hiervoor (eventueel) geschikt kan zijn. - Op basis van het bureauonderzoek geldt (middel)hoge verwachting voor archeologische resten uit de perioden Laat-Neolithicum t/m Vroege
----------------------	---

Selectiebesluit		Plangebied	Staverhul 22	
		Plaats	Uddel	
UDD		Type onderzoek	Bureau- en booronderzoek	
		Onderzoekskader	Omgevingsplanwijziging	
		Uitvoerder	Laagland Archeologie	

	Middeleeuwen. De verwachting is hoofdzakelijk gebaseerd op de aanwezigheid van een vindplaats op ca. 120 m ten noorden van het plangebied. Het betreft een grafheuvel uit de periode Laat-Neolithicum t/m IJzertijd. De grafheuvel ligt op de (grote, hoge) rug ten noorden van het plangebied, terwijl het plangebied grotendeels in een laagte ligt. Restanten van grafheuvels en andere vindplaatsen uit deze perioden (bewoningssporen) zijn waarschijnlijk ook georiënteerd op de hogere landschapsdelen en zullen hoogstwaarschijnlijk aan de (meest) noordelijke zijde van het plangebied voorkomen. In het centrale deel van het plangebied ligt een laagte (droogdal), hier kunnen wel specifiek rituele deposities voorkomen. Verder hangt de kans op bewoningsresten uit deze perioden sterk samen met de aanwezige bodemtypen. Als sprake is van een podzolbodem, kan het plangebied (mogelijk) voldoende ontwaterd zijn voor bewoning. Als sprake is van gooreerdgronden, is het plangebied hoogstwaarschijnlijk te nat geweest voor bewoning. - Op basis van het bureauonderzoek geldt als laatste ook een lage verwachting voor archeologische resten uit de perioden Late Middeleeuwen t/m Nieuwe Tijd, vanwege het ontbreken van historische bronnen en kaarten die wijzen op bebouwing uit (of die terug kan gaan tot) deze perioden. - Voor de uitvoer van het verkennende booronderzoek waren zeven boringen gepland om de archeologische verwachting, d.m.v. informatie over landschappelijke en bodemkundige context en bodemgesteldheid, te toetsen. In totaal zijn zes boringen uitgevoerd. Een boring is vervallen vanwege een niet-toegankelijk terrein. Eén boring is gestaakt omdat een waterleidinkje (tuinslang naar waterbak) is geraakt. Uit het booronderzoek blijkt dat het bodemprofiel grotendeels bestaat uit een verstoord pakket van ca. 55 cm dik op de C-horizont (ca. 55 cm -mv.). Het pakket verstoord pakket is meestal scherp begrensd. De c-horizont bestaat hier uit verspoeld dekzand. Dit wijst hier waarschijnlijk op natte omstandigheden en gooreerdgronden. Daarnaast kan met enige zekerheid gesteld worden dat de aanwezige bebouwing in het plangebied (met poeren tot ca. 90 cm -mv.) heeft geleid tot een verstoring van het archeologisch sporenniveau. In de rapportage wordt gesteld dat verstoring tussen de poerenfundering hoogstwaarschijnlijk even diep reikt als verstoring t.p.v. poeren. - Op basis van het bovenstaande concludeert Laagland Archeologie dat er een kleine kans bestaat dat er, ter hoogte van de geplande ingrepen, archeologische resten verstoord worden. Daarnaast wordt gesteld dat de aangetroffen (afgetopte) gooreerdgronden aanleiding zijn om de lage archeologische verwachting voor het hele plangebied door te trekken. - Laagland Archeologie adviseert om geen vervolgonderzoek uit te voeren en het plangebied vrij te geven voor het aspect archeologie. Ook adviseert Laagland Archeologie om geen dubbelbestemming 'Archeologie' op te nemen voor het plangebied. Hier is -volgens Laagland Archeologie- nu voldaan aan het regime 'vrijgeven onder voorwaarden'.
Selectiebesluit	Met het bovenstaande advies wordt deels ingestemd: In de zones waar boringen zijn uitgevoerd is voldoende aanleiding om de archeologische verwachting naar laag bij te stellen (verspoelde dekzanden i.c.m. gooreerdgronden). Ook bestaat er een gerede kans dat bij de aanleg van de stallen tenminste een deel van het archeologisch sporenniveau (c-horizont) is verstoord. Om deze redenen is geen archeologisch vervolgonderzoek noodzakelijk voor de geplande ontwikkeling.

Selectiebesluit		Plangebied	Staverhul 22	
		Plaats	Uddel	
UDD		Type onderzoek	Bureau- en booronderzoek	
		Onderzoekskader	Omgevingsplanwijziging	
		Uitvoerder	Laagland Archeologie	

	Met het advies om geen archeologische dubbelbestemming voor het terrein op te nemen wordt niet ingestemd. Dit geldt zowel op het terreindeel waar geen boringen zijn uitgevoerd alsook de terreindelen waar verspreid boringen zijn uitgevoerd. Het onderzoek geeft geen aanleiding om af te zien van een archeologische verwachting in het plangebied in geheel (bijgesteld naar laag, niet naar 'geen'). Bovendien zijn er te weinig boringen uitgevoerd voor een gedegen uitspraak over de archeologische verwachting in het gehele plangebied (cf. de Handreiking Bureau- en Verkennend Booronderzoek van de gemeente Apeldoorn, dienen er tenminste 7 boringen per hectare uitgevoerd te worden. Het plangebied is ca. 1,7 ha groot. Dit betekent dat er tenminste (afgerond) 12 boringen uitgevoerd hadden moeten worden). In totaal zijn er 6 boringen gezet. Dit betekent dat in feite alleen de locaties van de geplande nieuwbouw voldoende onderzocht zijn. Derhalve dient de archeologische verwachting als dubbelbestemming opgenomen te worden in het TAM-omgevingsplan, weliswaar als het mogelijk is aangescherpt o.b.v. het verkennend booronderzoek.
Consequenties vervolgproces	De werkzaamheden in het plangebied kunnen zonder verdere (archeologische) onderzoekstappen uitgevoerd worden. Wel dient in het (TAM-) omgevingsplan een archeologische gebiedsaanduiding opgenomen te worden, die overeenkomt met categorie 5 van de archeologische beleidskaart 2024 (vrijstellingsgrenzen 2500 m² en 35 cm -mv.). Mochten er bij de uitvoering van de werkzaamheden onverwachts archeologische resten worden aangetroffen, dan geldt conform art. 5.10 van de Erfgoedwet voor eenieder de verplichting deze te melden en beschikbaar te houden voor onderzoek. De melding kan worden gedaan bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, provincie Gelderland of de gemeente Apeldoorn via 14 055 en e-mail archeologie@apeldoorn.nl.
Archeologiefonds	De wet bepaalt dat de verstoorder van de grond het archeologisch onderzoek betaalt. De kosten voor het archeologisch onderzoek komen dan ook voor uw rekening als initiatiefnemer van deze ruimtelijke ontwikkeling. In Apeldoorn vinden we het belangrijk dat deze kosten in een redelijke verhouding staan tot de (financiële) omvang van het project. Zijn uw kosten voor een gravend archeologisch onderzoek (proefsleuvenonderzoek of opgraving) hoger dan 1% van de bouwkosten? Dan kunt u mogelijk aanspraak maken op het Archeologiefonds van de gemeente Apeldoorn. Kijk voor meer informatie en voor de voorwaarden op www.apeldoorn.nl/archeologiefonds.
Behandeld door	D.H.B. Oogink
Datum	03-11-2025
Autorisatie	M. Parlevliet
Datum	03-11-2025
Paraaf	